GEMEENTE BEUNINGEN

Raadsvoorstel

Onderwerp : Groenbeheerplan 2025-2028 - Sander Bouwens
Zaaknummer : 491049
Behandelaar : Sander Bouwens
Status : Beperkt openbaar

Besluit om

1. Kennis te nemen van het geactualiseerde Groenbeheerplan 2025-2028, zie Bijlage 1.
2. Bij de nieuwe aanbesteding van het groenbestek te kiezen voor een hogere beeldkwaliteit in de woonwijken en bedrijventerreinen, te weten CROW-niveau B in plaats van het huidige CROW-niveau C.
3. Kennis te nemen van de autonome ophoging van het budget voor vervangingsonderhoud.

Inleiding

Groenbeheerplan
De raad heeft budget vrijgemaakt om het groenonderhoud in 2025 opnieuw aan te besteden. Daarnaast verplicht de 'Financiële verordening gemeente Beuningen 2017' ons om een actueel beheerplan te hebben voor onze kapitaalgoederen. Het college heeft daarom opdracht gegeven om een nieuw Groenbeheerplan op te stellen. Het beheerplan is in het voorjaar van 2024 door het college vastgesteld.

Beeldkwaliteit nieuwe aanbesteding
Daarnaast heeft het college de kosten laten ramen van twee verschillende beheerscenario's vanaf 2026:

	buitengebied	woonwijken	bedrijventerreinen	accentzones[1]	hoofdwegen
Huidige beheerniveau	C-niveau	C-niveau	C-niveau	A-niveau	A/C-niveau[2]
Ophoging beheerniveau	C-niveau	B-niveau	B-niveau	A-niveau	A-niveau

We beheren het openbaar groen volgens de systematiek van het CROW, waarbij A+-niveau de hoogste beeldkwaliteit kent, dus het schoonst met minimale aanwezigheid van ongewenste opslag (onkruid), en D-niveau de laagste. De jaarlijkse kosten voor een ophoging van het beheerniveau in woonwijken en bedrijventerreinen zijn geraamd op zo'n € 85.000 tot € 125.000 hoger dan de huidige kosten voor groenonderhoud. De kostenraming van beide scenario's is te vinden in Bijlage 2: Financieel overzicht Groenbeheerplan 2025-2028.

Structurele vervangingsonderhoud
Ook openbaar groen heeft niet het eeuwige leven en beplanting moet zo nu en dan vervangen worden. Het Groenbeheerplan bevat daarom een inventarisatie van het vervangingsonderhoud voor de komende jaren. De groenbeheerder beschikt hiervoor over een structureel budget. Maar door areaaluitbreidingen (oplevering van nieuwe wijken) en prijsstijgingen is het budget niet langer toereikend. Daar komt bij dat veel

[1] Accentzones zijn de dorpscentra en bijzondere locaties zoals begraafplaats Haaghove en rondom de Beatrixmolen en Molen De Haag.
[2] De Van Heemstraweg wordt momenteel op A-niveau onderhouden, andere hoofdwegen zoals de Wilhelminalaan worden onderhouden op C-niveau

wijken uit de jaren ‘70 en ’80 stammen en beplanting in de groenvakken er nu aan het eind van haar levensduur is.
Ongeacht of wordt gekozen voor scenario 1 of 2 is vervangingsonderhoud noodzakelijk.

Beoogd effect
Instandhouding van aantrekkelijk en functioneel openbaar groen, zoals vastgesteld in het gemeentelijk Groenbeleidsplan 2022.

Argumenten
1.1 Door te kiezen voor een hogere beeldkwaliteit, kiezen we voor een visueel aantrekkelijker openbare groen.
Na jaren van sober groenbeheer op C-niveau wordt het openbaar groen door sommige bewoners als verrommeld ervaren. Dit leidt tot klachten. Ook in de gemeenteraad zijn hier vragen over gesteld. Verhoging van de beeldkwaliteit naar B-niveau in de woonwijken en bedrijventerreinen leidt tot een verzorgder beeld en naar alle waarschijnlijkheid tot tevredenere bewoners.

1.2 Met het verhogen van de beeldkwaliteit gaan we kapitaalvernietiging tegen.
Een lange periode van sober beheer heeft geleid tot achteruitgang van de kwaliteit van de beplanting. Dit leidt uiteindelijk tot een hogere vervangingsopgave. Want plantvakken die sober worden onderhouden gaan minder lang mee en zijn dus eerder aan vervanging toe. Door een hogere beeldkwaliteit te kiezen gaan we verdere achteruitgang tegen.
Daarnaast is de afgelopen jaren veel nieuwe beplanting aangebracht, bijvoorbeeld in de Vordingen. Maar met name jonge aanplant is kwetsbaar bij een laag beheerniveau. Deugdelijk onderhoud van deze plantvakken is daarom wenselijk om de gedane investering te bestendigen.

1.3 Door het verhogen van de beeldkwaliteit zetten we een aantrekkelijker bestek in de markt.
Een groenbestek op B-niveau is aantrekkelijker voor aannemers dan een bestek op C-niveau. We verwachten dus op die manier meer inschrijvers te kunnen trekken, waardoor we het bestek mogelijk gunstiger kunnen aanbesteden. Een aanbesteding van een onderhoudsbestek op het huidige beheerniveau, zal waarschijnlijk op weinig interesse uit de markt kunnen rekenen.

2.1 Met het Groenbeheerplan leggen we de noodzakelijk keuzes vast voor het toekomstbestendig beheer van het openbaar groen.
Met het Groenbeheerplan geven we invulling aan de ambitie uit het coalitieakkoord ‘Nieuwe energie voor onze gemeente’ om werk te maken van een schone, goed onderhouden openbare ruimte, plus de richtlijnen zoals vastgesteld in het Groenbeleidsplan 2022.

2.2 Met het Groenbeheerplan kiezen we voor een meer natuurvriendelijk maaibeheer.
Hiermee geven we invulling van de ambitie uit het coalitieakkoord en het gemeentelijk Groenbeleidsplan 2022 om de biodiversiteit in de openbare ruimte te bevorderen.

2.3 Met het vaststellen van het Groenbeheerplan geven we invulling aan de financiële plicht tot zorgvuldig planmatig beheer van de gemeentelijke kapitaalgoederen.
De accountant vraagt actuele beheerplannen om onze voorzieningen voor het onderhoud van openbare ruimte te kunnen toetsen. Dit schrijven het ‘Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten’ en de ‘Financiële verordening gemeente Beuningen 2017’ voor.

3.1 Ophoging van het budget voor vervangingsonderhoud is nodig om de beeldkwaliteit en technische kwaliteit van het openbaar groen ook op termijn te kunnen garanderen.
Zonder structurele vervanging van groenvakken zullen de kosten voor de onkruidbestrijding naar verwachting flink gaan stijgen vanwege de grote hoeveelheid woekeronkruiden en slechte technische staat van de beplanting.

Kanttekeningen

1.1 Verhoging van het beheerniveau leidt tot hogere jaarlijkse kosten voor groenbeheer.

Daar staat tegenover dat we de vervangingsopgave, en de daarmee gepaard gaande kosten, door adequater beheer verkleinen.

1.2 De gepresenteerde kosten zijn gebaseerd op een raming en bieden dus geen zekerheid.

De gepresenteerde kosten bieden geen zekerheid, kosten kunnen bij aanbesteding hoger of lager uitpakken als gevolg van marktwerking. De raming is gebaseerd op onze eigen areaalgegevens, marktconforme prijzen en opgesteld door een deskundig bureau. We hebben er dus vertrouwen in dat deze een representatief beeld geven.

1.3 Bij verhoging van het beheerniveau van C naar B in woonwijken en bedrijventerreinen zal er nog steeds sprake zijn van (on-)kruid.

Ook bij beheer op B-niveau zal er sprake zijn van ongewenste wilde kruiden in plantvakken en op verharding, dus ook dan zal wellicht niet elke inwoner tevreden zijn. Maar er mag wel veel minder staan.

Financiën

De jaarlijkse kosten voor een hogere beeldkwaliteit in woonwijken en bedrijventerreinen zijn geraamd op maximaal €125.000. Het nieuwe beheerniveau gaat in na aanbesteding van het groenbestek, per 1 januari 2026. Na vaststelling van voorliggend raadsvoorstel wordt het jaarlijks budget voor het groenbestek per 2026 structureel opgehoogd in de meerjarenbegroting. Deze verwachtte kostenstijging is reeds gepresenteerd in het Perspectiefnota 2024.

Om uitvoering te geven aan het Groenbeleidsplan is meer budget nodig voor het vervangingsonderhoud van groen. Het gaat hier om een autonome kostenstijging die geen verband houdt met het te kiezen beheerscenario. De kostenstijging voor vervangingsonderhoud wordt opgenomen in de meerjarenbegroting. Het gaat daarbij om de volgende kosten:

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Achterstallig vervangingsonderhoud	€ 77.958	€ 68.730	€ 69.863	€ 75.076	€ -	€ -
Structurele vervangingsopgave	€ 321.443	€ 321.443	€ 321.443	€ 321.443	€ 321.443	€ 321.443
Benodigde middelen	€ 399.401	€ 390.173	€ 391.306	€ 396.519	€ 321.443	€ 321.443
Beschikbare middelen (exploitatie)	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Verschil beschikbaar en benodigde middelen	€ -249.401	€ -240.173	€ -241.306	€ -246.519	€ -171.443	€ -171.443

Tijdspad

Na vaststelling van voorliggend voorstel door de raad, kan in het najaar van 2024 gestart worden met het schrijven van het groenbestek. In het eerste kwartaal van 2025 kan dit groenbestek op de markt worden gezet, waarna er in de zomer van 2025 na alle waarschijnlijkheid een groenaannemer wordt aangewezen. Na aanbesteding worden het college en raad hiervan op de hoogte gebracht.

Duurzaamheid

Het Groenbeheerplan en het daaruit voortvloeiende beheer zijn noodzakelijk om het gemeentelijk groen duurzaam en langdurig te onderhouden. Openbaar groen draagt bij aan het welbevinden van onze inwoners. Het gaat hittestress tegen en draagt bij aan het herstel van de biodiversiteit.

Communicatie

Na vaststelling door de gemeenteraad zal het gekozen beheerniveau kenbaar worden gemaakt in een persbericht.

Evaluatie
Na aanbesteding in 2025 ligt het beheerniveau voor enkele jaren vast. Wanneer het contract afloopt zal evaluatie plaatsvinden.

Bijlagen
- Bijlage 1: Groenbeheerplan 2025-2028
- Bijlage 2: Financieel overzicht Groenbeheerplan 2025-2028 (niet openbaar)

Burgemeester en wethouders,

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester